

Nr 56.

Av herr **Näsgård m. fl.**, om ändrade bestämmelser för statsbidrag till lindring i patienters å landsbygden sjukvårdskostnader m. m.

Enligt den av 1946 års riksdag antagna lagen om allmän sjukförsäkring äger envar försäkrad — utöver att sjukhusvården är kostnadsfri — rätt till ersättning enligt vissa angivna grunder för utgifter för läkarvård och i samband därmed företagna resor ävensom, där han för sjukdom intagits å sjukvårdsanstalt, för resan dit och åter. Ersättning för utgifter för läkarvård utgår som regel med tre fjärdedelar av utgifterna. I utgifter för läkarvård skola inräknas kostnader för läkares resa. Försäkrad, som är berättigad till ersättning för utgifter för läkarvård, erhåller jämväl ersättning för utgifterna för resor till och från läkaren, såframt resekostnaden överstiger tre kronor för varje läkarbesök. Därvid ersättes hela den överskjutande kostnaden, om försäkrad efter hänvisning av läkare sökt läkarvård vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas. I annat fall utgår ersättning med tre fjärdedelar av den överskjutande kostnaden med viss begränsning.

Dessa bestämmelser komma — sedan de trätt i tillämpning — att innebära en betydande förbättring jämfört med förhållandena för närvarande, särskilt på landsbygden, där på grund av de ofta stora avstånden utgifterna för läkarvård kunna bliva synnerligen kännbara.

Nu gällande bestämmelser medge endast vissa snävt begränsade statsbidrag till kostnaderna för sjukbesök hos mindre bemedlade patienter på landsbygden. Bidraget utgår med dels hälften av den del av läkararvodet, som överstiger sju kronor, dels ock hela den del av resekostnaden, som överstiger tre kronor. Rörande villkoren för åtnjutande av statsbidrag stadgas, bland annat, att statsbidrag må åtnjutas av dels person, för vilken det senast fastställda beskattningsbara beloppet enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt icke överstiger 400 kronor, dels ock person för vilken det senast fastställda taxerade beloppet enligt nämnda förordning uppgår till högst 1 800 kronor, ändock att det beskattningsbara beloppet överstiger 400 kronor. Statsbidrag må dock icke tillkomma den, som har en till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktig förmögenhet överstigande 12 000 kronor. Vad som stadgas om taxerat belopp samt

skattepliktig förmögenhet gäller, därest vederbörande är gift och makarna sammanbo, deras sammanlagda taxerade belopp respektive skattskyldiga förmögenhet.

Att denna med statsbidrag åstadkomna lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter på landsbygden med de hårda begränsningar som föreskrivits icke har någon större betydelse framgår därav att för nästa budgetår ett förslagsanslag av 270 000 kr. för hela Sveriges landsbygd ansetts tillräckligt för ändamålet.

Lagen om allmän sjukförsäkring är avsedd att träda i kraft den 1 juli 1950. Emellertid kunna omständigheter inträffa, som göra ett ännu längre uppskov nödvändigt. Tredje särskilda utskottet framhöll i sitt utlåtande över sjukförsäkringspropositionen, att reformens omsättande i praktiska livet bl. a. kunde försvåras genom att tidpunkten för den nya kommunindelningens genomförande är i viss mån svävande. Då de allmänna sjukkassor på vilka försäkringen är uppbyggd äro avsedda att ansluta sig till kommunindelningen, torde det nämligen knappast anses möjligt att låta lagen om allmän sjukförsäkring träda i kraft förrän arbetet med den nya kommunindelningen slutförts. Det är alltså icke ens säkert, att sjukförsäkringen kan börja tillämpas vid den i riksdagsbeslutet avsedda tidpunkten.

Vid behandlingen av sjukförsäkringspropositionen förelåg ett motionsvis framfört förslag, som åsyftade att redan före sjukförsäkringsreformens genomförande förbilliga resorna till läkare för patienter på landsbygden. Ett bifall till detta förslag skulle emellertid, som utskottet anmärkte, icke ha medfört en ekonomisk lindring i förevarande hänseende över hela linjen, då förmånen enligt förslaget endast skulle komma medlemmarna i de erkända sjukkassorna till godo. Anslutningen till den nuvarande sjukförsäkringen är också av naturliga skäl — främst den glesa bebyggelsen — mest otillfredsställande bland landsbygdens befolkning.

Det torde på grund av den ojämna anslutningsfrekvensen icke vara möjligt att bygga provisoriska anordningar till förbilligande av landsbygdens läkarvård på den nuvarande frivilliga sjukkasseverksamheten. Däremot skulle måhända landstingen vara villiga att åtaga sig uppgiften under förutsättning att staten träder stödjande emellan. Enligt vad vi ha oss bekant förekommer det redan nu att landsting lämna bidrag till patienters resekostnader till och från läkare, och troligen skulle denna välbehövlige lättnad i sjukvårdskostnaderna på landsbygden kunna allmänt genomföras, om landstingen finge sina kostnader för denna verksamhet åtminstone till större delen täckta genom statsbidrag. En undersökning rörande formerna för en dylik bidragsverksamhet torde vara erforderlig. Denna bör kunna verkställas så snabbt, att förslag i ämnet utan dröjsmål kan föreläggas riksdagen.

Redan nu bör det vara möjligt att mjuka upp bestämmelserna för erhållande av bidrag från det under femte huvudtiteln uppförda anslaget till lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader. För att detta anslag skall kunna väntas få någon verklig betydelse synes det vara nödvändigt att höja gränsen för det beskattningsbara beloppet enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt från nuvarande 400 kronor till 1 000 kronor. Vidare böra villkoren om ett högsta taxerat belopp av 1 800 kronor och en högsta skattepliktig förmögenhet av 12 000 kronor enligt samma förordning utgå ur statsbidragsbestämmelserna. Vad förmögenhetsspärren beträffar torde det utan vidare vara klart, att ägaren av en till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktig förmögenhet av 12 000 kronor, vanligen bestående i skillnaden mellan taxeringsvärde och skulder för en bostadsfastighet eller ett mindre jordbruk, mycket väl kan befinna sig i sådana ekonomiska omständigheter, att han är i stort behov av bidrag till sjukvårdskostnaderna. Det bör vara fullt tillräckligt med ett stadgande, att statsbidrag icke må utgå till person, för vilken det senast fastställda beskattningsbara beloppet enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt överstiger 1 000 kronor. Vidtagas dessa ändringar i bidragsbestämmelserna, torde anslaget böra höjas till förslagsvis en miljon kronor.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om skyndsamt utredning och förslag angående statsbidrag till patienter å landsbygden för resor till och från läkare och sjukvårdsanstalter, samt

att riksdagen dels måtte besluta sådan ändring av bestämmelserna för bidrag från det under femte huvudtiteln, punkt 202, uppförda anslaget till lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, att gränsen för det beskattningsbara beloppet höjes från 400 kronor till 1 000 kronor och att villkoren om visst högsta taxerat belopp och viss högsta skattepliktig förmögenhet utgå, dels ock besluta att nyss nämnda förslags anslag för budgetåret 1947/48 skall höjas till 1 milj. kronor.

Stockholm den 21 januari 1947.

Bernhard Näsgård.

Gärda Svenson.

K. A. Westman.

Vilmar Ljungdahl.

Gunnar Lodenius.

Gust. E. Andersson.